

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-2-78-9>

УДК 657.1:334.72(045)

Попович О.В., Рожок О.А., Богославец Г.О.
Національний авіаційний університет**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕЄСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ
ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В 2020-2021 РР.**

Анотація. В даній статті Ви можете ознайомитись з нововведеннями для фізичних осіб-підприємців та як ці зміни будуть впливати на малий бізнес. Всі споживачі матимуть можливість дізнатися як вони можуть допомогти боротися державі з тіншовим бізнесом. Крім того, Ви отримаєте інформацію, коли на-решті виросте ліміт граничного доходу ФОПа, а також ми розповіли які особливості та зміни відбудуться у одиниць ФОПів, адже за ТОВ ніхто нічого не казав та змін не вносив. В статті ви можете знайти багато цікавого матеріалу та новинок, які відбудуться в 2021 році для ФОП одиниць. Ви можете знайти такий матеріал: як себе поводити з реєстратором розрахункових операцій, що потрібно робити в екстремальних ситуаціях якщо виключили світло чи РРО зависло, куди звертатися та чи можуть вони вам допомогти в таких ситуаціях. Якщо Ви звичайний споживач, то отримаєте інформацію яким ресурсом можна користуватися, щоб подати запит на не видачу вам фіскального чеку підприємцем, та чим вам може допомогти держава, та що загрожує підприємцю.

Ключові слова: Реєстратор розрахункових операцій, кешбек для споживачів, електронний кабінет, єдиний податок, фізична особа-підприємець (ФОП).

Popovych Oksana, Rozhok Olena, Bohoslavets Hanna
National Aviation University**THE FEATURES OF USING THE PAYMENT TRANSACTIONS REGISTERS
FOR SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN 2020-2021**

Summary. In this article, you can read the new rules for individual entrepreneurs, how these changes will affect small businesses. Also, all consumers will have the opportunity to learn how they can help the state fight against shadow business. In addition, in this article you will be able to find out when the limit of the FOP's marginal income will finally grow. We also told you what features and changes will occur in the sole proprietors of FOPS because no one said anything for LLC and did not make changes. In this article you can find a lot of interesting material and new products that will take place in 2021. Also, the RRO will need to establish the entrepreneur in which the CED will be subject to the installation of the settlement transaction Registrar according to law 128-19 so be careful and cautious. You can find such material as how to behave with the Registrar of settlement operations, what to do in extreme situations if you turned off the light PPO hung, where to go and whether they can help you. If you are an ordinary consumer you will find what resource you can use to submit a request for the issuance of a fiscal check by an entrepreneur and what the state can help you and what the entrepreneur faces. The law 128-IX that each FLP must have a PPO scares everyone by the fact that the Registrar of settlement operations is not cheap, about 30 thousand UAH. Not every entrepreneur is willing to give so much money, because those who are on the unified tax system is not profitable. Flps can use the mobile app, and they can also send Z-reports in the e-Cabinet. There are no specially developed programs yet, but the STS authorities and programmers are actively developing software, and the state promises that all entrepreneurs will be given the opportunity to switch to RRO by April. Since April, we are promised a smooth transition to the RRO, the tax authorities promise to be loyal and not apply large fines, everything will be loyal. Therefore, RRO will not bypass more than one FOT, it is good in this situation that the traffic police did not oblige to organize the order of conducting cash discipline as it is done in LLC, although on the other hand the FLP is not obliged to keep accounting records. Also, the penalties will change in some ways they have become more loyal, and in some ways tougher.

Keywords: payment transaction register, cashback for customers, account, unified tax, natural person-entrepreneur (NPE).

Постановка проблеми. Стаття присвячена питанню щодо особливостей застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО) ФОПами після введення в дію Закону України 128-IX від 20.09.2019 року [1]. Чому держава вирішила ввести кешбек для фізичних осіб яким не видали чек, та чи є це проблемою для малого бізнесу? Які штрафи очікувати від ДФС? Всі ці проблеми ми розглянемо в даній статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: По даній темі ще не дуже багато наукових статей, оскільки це новий напрямок, який тільки починає з'являтися в нашій державі. Тільки з квітня місяця 2020 року закон 128-IX вступить в демо режим і най сміливіші будуть пробувати

працювати. Для деяких підприємств вже в жовтні 2020 року потрібно буде починати працювати в повну силу. Публікації на цю тему можна знайти в будь якому бухгалтерському журналі або на сайті Міністерства фінансів. Є цікава стаття, де проаналізовані проблеми та консультанти видання розповіли, що і як потрібно очікувати [2]. Найголовніше джерело це сам закон з доповненнями, які починають діяти з квітня, а глобальні вступають в силу вже з 01.01.2021 року.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми: На сьогодні думки фізичних осіб, підприємців та держави розділились навпіл з приводу прийнятого закону 128-IX. Хтось вважає це крутою можливістю, а хтось думає, що це

це більше занапастить та введе бізнес в тінь. Так ось, багато журналів та видавництв пропонує різні варіанти та судження з приводу РРО. В свою чергу ми можемо сказати, що держава повинна була підняти ліміти вже з цього року або повноцінно ввести РРО з 2021 року вже для всіх підприємств. Закон тільки починає набирати оборотів, тож суджень буде тільки збільшуватись, і роз'яснення будуть змінюватися та доповнюватися.

Мета статті полягає в тому щоб розповісти та ознайомити читачів з новими нововведеннями, з якими потрібно буде працювати малому бізнесу вже з 2021 року, а деяким навіть з жовтня 2020 року необхідно переходити на нові умови праці та пристосовуватись до використання реєстратора розрахункових операцій. Першочергово хотілося б визначити плюси та мінуси нових законопроектів та прийнятих законів щодо ведення бізнесу. Чи позитивно це сприятиме для розвитку бізнесу в Україні, які складнощі чекають підприємців.

Виклад основного матеріалу. Новий рік приніс багато змін в нашому законодавстві. Відбулися зміни в Податковому Кодексі України для великих та малих підприємств. Особливу увагу хотілося б зосередити на змінах, які чекають малий бізнес в 2020 році.

Почнемо ми з найобговорюваного та найболючішого – це реєстратор розрахункових операцій (надалі РРО). Верховна Рада прийняла закон 128-ІХ від 20.09.2019 року [1], який вступає в дію з 19.04.2020 року. В цьому законі вказано, що РРО не потрібно ФОПам 1 групи, також реєстратор розрахункових операцій можуть не встановлювати до 1 жовтня 2020 року ФОП з 2 по 4 групи, які мають дохід менше 1 млн. гривень, але є ФОПи з такими КВЕДами, які повинні поставити РРО раніше – це:

- технічно важкі товари, які підлягають гарантійному ремонту;

- лікарняні засоби, вироби медичного призначення та надання платних послуг у сфері охорони здоров'я.

Вже з 01.10.2020 року цей закон запрацює для ФОПів з ризиковими видами діяльності, а саме [1]:

- реалізація товарів (надання послуг) через мережу Інтернет;

- реалізація технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту;

- реалізація лікарських засобів, виробів медичного призначення та надання платних послуг у сфері охорони здоров'я;

- реалізація ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння;

- роздрібна торгівля вживаними товарами в магазинах (група 47.79 КВЕД);

- ресторани, кафе, ресторани швидкого обслуговування, крім продажу води, молока, квасу, олії та живої риби з автоцистерн, цистерн, бочок та бідонів; страв та безалкогольних напоїв у їдальнях та буфетах загальноосвітніх навчальних закладів та професійно-технічних навчальних закладів під час навчального процесу;

- турагентства та туроператори;

- готелі та подібні місця тимчасового розміщення (група 55.10 КВЕД);

- реалізація текстилю (крім реалізації за готівкові кошти на ринках), деталей і приладдя для автотранспортних засобів відповідно до переліку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Якщо ваш вид діяльності не входить в перелік вище, то касовий апарат вам потрібно буде встановлювати тільки в одному випадку, якщо ваш дохід буде становити більше 1 млн. гривень з 01.10.2020 р. Але як завжди є виключення із правил ФОПам 3 групи, які не мають готівкових розрахунків, а саме розрахунків, готівкою та картками, кошти від покупців заходять на розрахунковий рахунок, а отже в такому випадку не потрібно встановлювати РРО.

Та вже з 01.01.2021 року РРО потрібно буде встановлювати фізичним особам-підприємцям 2-4 групи не важливо який КВЕД, але важливий вид розрахунків як писалося раніше. Відбудуться такі зміни в максимальному доході платників єдиного податку в 2021 року:

- ФОП 1 групи з 300 тис. збільшиться до – 1 млн. грн.

- ФОП 2 групи з 1,5 млн. збільшиться до – 5 млн. грн.

- ФОП 3 групи з 5 млн. збільшиться до – 7 млн. грн.

Також в 2020 році збільшився перелік діяльності в яких не дозволяється бути на єдиній системі оподаткування – це такі види діяльності:

- з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж та надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного);

- з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з використанням бездротового доступу до телекомунікаційної мережі з правом технічного обслуговування та надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного);

- з надання послуг мобільного телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж та надання в користування каналів електрозв'язку;

- з надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж, мереж ефірного теле- і радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж.

Як ми вже з'ясували, всім фізичним особам – підприємцям, які знаходяться на загальній системі оподаткування в обов'язковому порядку потрібно мати РРО.

Закон 128-ІХ про те що кожен ФОП має мати РРО лякає всіх тим, що сам реєстратор розрахункових операцій коштує не дешево, близько 30 тис. грн. Не кожен підприємець готовий віддати стільки грошей, оскільки тим хто на єдиній системі оподаткування це не вигідно. Ніхто не бере до уваги їх витрати, тому що державі цікаві лише доходи. Що стосується ФОП на загальній системі оподаткування, то вони можуть РРО включити до своїх витрат і це буде зменшувати їх дохід. ФОП можуть скористатися мобільним додатком, а також можна буде відправляти Z-звіти в електронному кабінеті. Ще спеціально розроблених програм немає, але органи ДПС та програмісти активно розробляють програмне забезпечення, держава обіцяє, що до квітня місяця всім підприємцям буде

надана можливість переходити на РРО. З квітня нам обіцяють плавний перехід на РРО, податківці обіцяють бути лояльними і не застосовувати великі штрафи, все буде лояльно.

Оскільки ми зачепили тему штрафів, то гадаємо вам особливо – це питання цікаве. Отже, розглянемо які штрафи нас чекають і чого не треба робити. Коли ви працюєте з РРО не потрібно допускати таких помилок та операцій як:

- невідповідності на місці проведення розрахунків суми готівкових коштів сумі коштів, зазначеній у денному звіті реєстратора, більш ніж на 10% розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, а у разі використання розрахункової книжки – загальній сумі продажу за розрахунковими квитанціями, виданими з початку робочого дня;

- не проведення розрахункової операції через касовий апарат;

- не видачі клієнту чеку;

- не видачу чеку клієнту на повну суму розрахункової операції

За це вам загрожують такі штрафи [2]:

- 10% вартості товару, проданого з порушеннями, – за порушення, вчинене вперше;

- 50% вартості товару, проданого з порушеннями, – за кожне наступне порушення.

Ця шкала штрафів дійсна до 01.10.2020 року, після настання цієї дати штрафи збільшуються і становляться такими [2]:

- 100% вартості товару, проданого з порушеннями – за перше порушення;

- 150% вартості товару, проданого з порушеннями – за кожне наступне порушення.

Як ми бачимо, що штрафи становляться набагато більшими, і працювати потрібно набагато обережніше, тому що ніхто не виключає людський фактор. Наприклад, касир пробив чек через РРО, але в великому потоці людей забув віддати клієнтові чек, це вже штраф 100% в перший раз при перевірці податкової, але з нового року починає діяти закон про кеш бек. Закон надає право споживачам через електронний кабінет поскаржитись на вашу організацію, що йому не видали фіскальний чек або видали не в повному обсязі. За це він отримує повне відшкодування від покупки товару не сплативши за нього жодного податку, але є й тут заявка він зможе подати лише в тому випадку якщо сума його покупки більша від 850 грн.

Що стосується звітності, кожен день потрібно вивантажувати Z-звіти з РРО та кріпити їх у спеціально зареєстровану книгу. Книга вже йде з кодом, який реєструється або в контролюючому органу або через електронний кабінет. Також повинен вестись облік товарної продукції, вся номенклатура

яка у вас знаходиться повинна міститися в вашому РРО, також повинні бути всі накладні на оприбуткування товарів. На момент перевірки ваші накладні на прихід, використана продукція повинні дорівнювати тому що залишилося на складі.

При роботі з РРО можуть трапитися різні ситуації, наприклад:

- можуть вимкнути світло, зламався апарат, перестав працювати. В першу чергу потрібно повідомити контролюючий орган, що у вас виникли проблеми з касовим апаратом;

- повідомити сервісний центр, щоб вони як найшвидше усунули поломку пристрою;

- не проводити жодних операцій через касовий апарат.

Також винесений законопроект про відміну книг обліку доходів та обліку доходів і витрат. На даному етапі це просто обговорення, але наші депутати хочуть скасувати, якщо її скасують багато підприємців видихнуть з полегшення, особливо ФОП загальної системи оподаткування.

Отже, виходячи з вищесказаного можемо зробити висновок, що ФОПам дуже ускладнили життя, оскільки багатьом підприємцям доведеться опанувати бухгалтерський облік, або звертатися до спеціалістів за консультаціями, оскільки РРО це дуже відповідально, а штрафи чималі. З впевненістю ми можемо сказати, що це тільки початок, нас в майбутньому очікує багато змін, оскільки вже майже ухвалені законопроекти про зміну Податкового Кодексу України, хтосьна які відбудуться ще зміни у малому, середньому та великому бізнесі. Ми можемо лише очікувати і сподіватися, що податковий натиск зменшиться, та ПКУ стане більш лояльним.

Висновки і пропозиції. Отже, РРО не оmine не один ФОП, добре в цій ситуації те що ДПС не зобов'язало організувати порядок ведення касової дисципліни так як – це роблять ТОВ, хоча з іншої сторони ФОП не зобов'язаний вести бухгалтерський облік. Також зміняться і штрафи в чомусь вони стали більш лояльними, а в чомусь жорсткіше. З відкриттям кожен підприємець бере на себе відповідальність вести свій бізнес правдиво та добросовісно, сплачувати податки, але деякі підприємці можуть трішечки ухилитися та показувати не зовсім правдивий дохід, щоб зменшити податки, можуть не видавати чек, або всілякими різними махінаціями зменшити свій дохід і в тому числі суму сплати податку до бюджету. В такому випадку держава вирішила підключити простих споживачів до боротьби з тіншовим бізнесом. Підсумувати все вище викладене можна так: краще видайте чек своєму клієнту та заплатіть правильно всі податки чи грайте в рулетку, поки не попадете на болючий штраф.

Список літератури:

1. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» Офіційний сайт. Нормативні документи. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/128-20> (дата звернення: 25.02.2020).
2. Мінфін / Офіційний сайт. Нормативні документи. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2020/01/28/40491088/> (дата звернення: 25.02.2020).

References:

1. Law of Ukraine "On the use of payment transaction registrars in the field of trade, public catering and services" Official website. Normative document. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/128-20> (accessed 25.02.2020).
2. Ministry of Finance / Official website. Normative document. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2020/01/28/40491088/> (accessed 25.02.2020).